

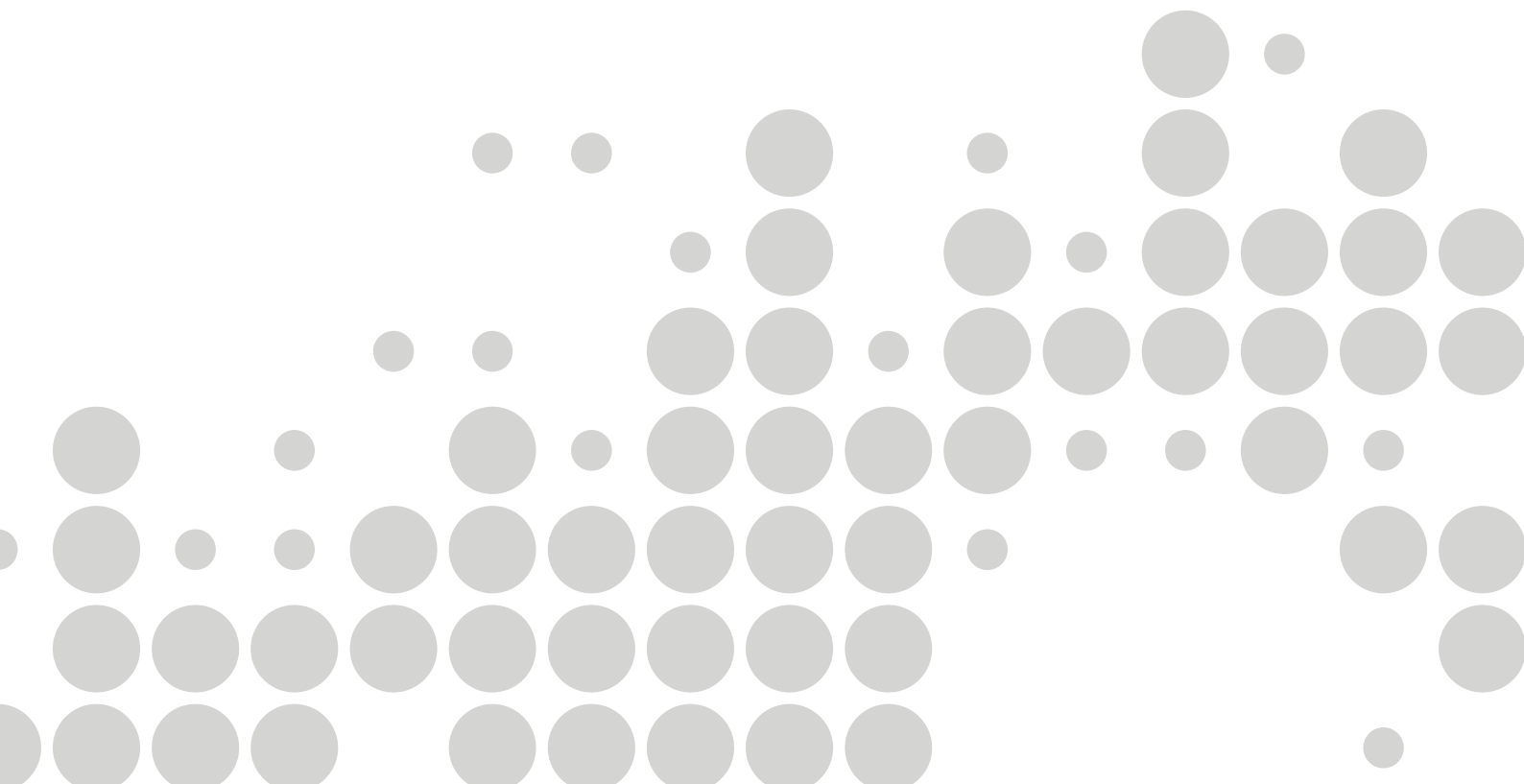

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Strategi for voksnes læring i Troms

2022–2030

Videregående opplæring for
voksne, karriere og integrering

Voksnes læring Troms 2022- 2030

Strategi for voksnes læring skal tydeliggjøre, definere og iverksette Kompetanseetatens overordna mål innen avdelingens ansvarsområder; videregående opplæring for voksne, karriereveiledning og integrering. Fylkeskommunen og dens samarbeidspartnere og fylkets innbyggere i målgruppen.

Formål med strategien

Strategi for voksnes læring skal styrke fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle og være førende for hva Kompetanseetaten skal vektlegge i sine handlingsprogram knyttet til de ulike ansvarsområdene. Med Strategi for voksnes læring vil fylkeskommunen ta en sterkere kompetansepolitisk rolle og se kompetanse- og næringspolitikk i sammenheng.

Skape en livskraftig region, preget av optimisme og framtidstro

Vi vil sikre livslang læring og stabil og kompetent arbeidskraft gjennom:

- Målretta kvalifisering
- God karriereveiledning
- Økt integrering

Troms og Finnmark er rik på ressurser og muligheter, men står samtidig ovenfor store utfordringer og endringer i samfunns- og arbeidsliv. Teknologiutvikling, klimautfordringer, innvandring, endring i næringsstrukturer og demografiprognoser krever omstilling, men rommer samtidig mange muligheter vi må gripe.

En sterk satsing på å gi folk kompetanse er helt avgjørende for å møte eksisterende og kommende utfordringer. Vi må utnytte de mulighetene som samfunnsutviklingen og regionens ressurser gir.

Det foregår en kontinuerlig omstilling i arbeidslivet. Samtidig lever vi lengre enn før, vi føder færre barn og vi har et stort kompetansegap i samfunnet som vil ta tid å tette og vi må derfor utvikle og ta i bruk innbyggernes kompetanse. Dette krever et omfattende og helhetlig system for å sikre at alle innbyggere får mulighet til å styrke sin kompetanse i tråd med endrede behov i arbeidsliv og samfunnet.

Nasjonale myndigheter har gitt fylkeskommunen en viktig samfunnsutviklerrolle som innebærer ansvar for koordinering og utvikling i egen region. Gjennom Strategi for voksnes læring, Strategi for videregående opplæring og strategi for næringsutvikling skal og må fylkeskommunen bidra til at regionen møter nye kompetanseutfordringer på en god og offensiv måte.

Internasjonale og nasjonale føringer

En helhetlig satsing på bærekraft er styrende premisser. I Strategi for voksnes læring, har vi et særlig fokus på følgende bærekraftsmål:

- Bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet
- Bærekraftsmål 4: God utdanning
- Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Bærekraftsmål 10: Mindre ulikhet

OECD pekte i 2014 på manglende samhandling på tvers av næring og utdanning samt manglende ansvarliggjøring av det regionale nivået i kompetansepolitikken. Nasjonale myndigheter har fulgt dette opp med blant annet Nasjonal kompetansepolitisk strategi (2017), gjennom «Kompetansereformen - Lære hele livet»¹ og Fullføringsreformen². Disse gir fylkeskommunene et utvidet ansvar på kompetansefeltet.

Regjeringen vil i 2022/2023 kartlegge behovet for kompetanse i arbeidslivet (Utsynsmeldingen). Målet er å dekke arbeids- og samfunnslivets kompetansebehov fremover, og sørge for at innbyggerne i hele landet har tilgang til relevant utdanning. Ikke siden før finanskrisen har det vært større mangel på arbeidskraft med rett kompetanse i Norge.

I tillegg vil «Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa» (opplæringsloven) og «Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid» (integreringsloven) være førende for strategien.

Den nasjonale kompetansepolitiske strategien³ har hele den voksne befolkning som målgruppe og har tre satsingsområder:

1. Gode valg for den enkelte og samfunnet
2. Styrke kompetansen til voksne med svak tilknytning til arbeidslivet
3. Læring i arbeidslivet- og god bruk av kompetanse

Det nasjonale pilotprosjektet «Bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse i regionale arbeidsmarkeder⁴. Del 2», anbefalte tre felles pilarer for fylkeskommunenes regionale kompetansearbeid:

- En regional kompetanseplan/strategi
- Et regionalt kompetanseforum
- Et regionalt kunnskapsgrunnlag

Formålet var å styrke fylkeskommunenes planarbeid og bidra til en nasjonal standard for det kompetansepolitiske arbeidet.

---

¹ [Meld. St. 14 \(2019–2020\) - regjeringen.no](#)

² [Meld. St. 21 \(2020–2021\) - regjeringen.no](#)

³ [Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017–2021 \(regjeringen.no\)](#)

⁴ [NORCE vitenarkiv: Bedre balanse i tilbud og etterspørsel etter kompetanse i regionale arbeidsmarkeder \(unit.no\)](#)

Regionale føringer

Fylkeskommunen skal som regional utviklingsaktør legge til rette for at flere kvalifiseres til arbeid og at arbeids- og næringsliv får den arbeidskraften de trenger. Fylkeskommunen har i sin regionale planstrategi, «Se Nord 2021-2024⁵» vedtatt strategi for voksnes læring skal være et av virkemidlene for å sikre en vekstkraftig region.

Det understrekes at Troms og Finnmark skal være et samfunn der det skapes flere (private) arbeidsplasser, yrkeslivet får den kompetansen som etterspørres og det skal legges til rette for et offensivt, kunnskapsbasert og bærekraftig næringsliv basert på regionens mangfold og fortrinn.

Fylkesrådets politiske plattform «Et sterkt nord 2019 - 2023⁶», presiserer viktigheten av sterkere samhandling mellom utdanning, næring og offentlig forvaltning for å sikre rekruttering av ungdom, tilgang på arbeidskraft og relevant kompetanse til eget næringsliv.

I Nordområdemeldinga, Mennesker, muligheter og norske interesser i nord vektlegges boattraktivitet, jobb og verdiskaping gjennom økt samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Handlingsprogram

Handlingsprogrammet er avdelingens felles ansvar.

Handlingsprogrammet definerer Troms sine satsingsområder og er delt opp i tre fagområder.

Mål og satsingsområder

Satsingsområdet «en vekstkraftig region» i den vedtatte regionale planstrategien til Troms og Finnmark fylkeskommune har som overordnet mål å «skape en livskraftig region preget av optimisme og framtidstro».

Troms fylkeskommune skal ha en sentral rolle i arbeidet med å nå det overordnede målet: Gjennom **målrettet kvalifisering, god karriereveiledning, og økt integrering** skal vi sikre livslang læring for den enkelte og stabil og kompetent arbeidskraft for næringslivet.

Forutsetninger for voksnes læring

- Alle voksne skal ha lik mulighet til å fullføre og bestå videregående opplæring uavhengig livssituasjon og bosted.
- Alle skal ha mulighet til livslang læring og kvalifisering til et arbeidsliv i endring.
- Alle skal ha tilgang til god karriereveiledning uavhengig bosted.
- Vi skal legge til rette for treffsikker bosetting, sysselsetting, kvalifisering og integrering av flyktninger og innvandrere.
- Vi vil sikre koordinering og samordning av alle aktører innenfor kompetansefeltet.
- Vi vil bidra til å tette gapet mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse.

---

⁵ [Se nord - Geahča davás - Katto pohjaisheen \(tffk.no\)](#)

⁶ [siste-enderlig-plattform-ap-sp-og-sv-2019-2023-troms-og-finnmark-med-logo.pdf \(tffk.no\)](#)

Målretta kvalifisering

For å nå målene skal vi:

- Tilby veiledning, realkompetansevurdering og videregående opplæring, til alle voksne uavhengig av bosted og livssituasjon.
- Sikre større grad av samarbeid og koordinering med viktige aktører innen samfunns- og næringsliv og kompetansetilbydere.
- Utvikle fremtidsrettede voksenopplæringstilbud i samarbeid med arbeids- og næringslivets behov.
- Tilby desentraliserte og fleksible kurs og opplæringsløp.
- Sikre kompetanseheving og støtte til fagpersonell.
- Sikre et godt utdanningstilbud, dimensjonert for arbeids- og næringslivets behov og den enkeltes ønsket sluttkompetanse.

God karriereveiledning

For å nå målene, skal vi:

- Tilby alle veisøkere profesjonell og god karriereveiledning slik at de kan ta velinformerte og gode valg innen utdanning og arbeid. Tolk skal benyttes ved behov.
- Gi alle innbyggerne et likeverdig tilbud om gratis karriereveiledning fysisk eller digitalt.
- Tilby alle nyankomne flyktninger karriereveiledning i tråd med retningslinjer og prosedyrer som IMDI har utviklet for dette (Integreringsloven §11).
- Tilby karriereveiledning til ansatte og soldater i Forsvaret i nord.
- Være et faglig ressursenter for fagfolk og virksomheter som jobber med karriereveiledning gjennom kompetanseheving, implementering av kvalitetsrammeverket, samt samarbeid, utviklingsarbeid og prosjekter.
- Tilby bedrifter karriereveiledning og kompetansekartlegging for å avdekke kompetansebehov hos arbeidsgiver og ansatte.

Økt integrering

For å nå målene skal vi:

- Sikre treffsikker bosetting gjennom dialog med kommuner og utarbeiding av plan for kvalifisering av innvandrere.
- Veilede kommuner og sikre god kommunikasjon mellom kommuner og IMDI.
- Utarbeide forpliktende samarbeidsavtaler med NAV, Statsforvalteren, IMDI, frivillig sektor.
- Tilrettelegge for styrket opplæringstilbud og kompetansehevende tiltak for kombinasjons- og innføringsklasser, samt videregående opplæring for voksne.
- Tilrettelegge for kompetanseheving innenfor negativ sosial kontroll, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og tvangsekteskap.
- Tilrettelegge for at fagutdannede og høyt kvalifiserte innvandrere inkluderes i arbeidslivet.
- Tilrettelegge for at innvandrere kan etablere virksomheter.

Fremtiden for voksnes læring i Troms fylke

Samfunn står overfor omstillinger og utfordringer. Gjennom fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle kan vi bygge et sterkt Nord. Et sterkt Nord består av hver enkelt bosatt med sin kompetanse. Kompetanse er nøkkelordet for all innovasjon. Utvikling og innovasjon vil være nødvendig for å møte målene for omstilling. Utvikling og innovasjon skal føre til sterkere sammenheng mellom kompetanse- og næringspolitikk. En «bosatt» kompetanse er en viktig ressurs og mulighet for fremtiden i et sterkt Nord.

I Utsynsmeldingen vil behovet for kompetanse i arbeidslivet kartlegges. Målet er å dekke arbeids- og samfunnslivets kompetansebehov fremover, og sørge for at innbyggerne i hele landet har tilgang til relevant utdanning.

Meldingen vil gjøre rede for regjeringens prioriteringer fremover. Blant temaene som skal tas opp i meldingen er:

- dimensjonering i utdanningssystemet
- en kompetansereform for arbeidslivet
- en storstilt satsing på tilgang til utdanning i hele landet
- mobilisering av arbeidskraftreserven og tverrsektorielt samarbeid på kompetansefeltet
- en kompetansepolitikk som støtter opp under det grønne skiftet

Meldingens resultat vil være viktig for kommende prioriteringer av for eksempel type utdanning, og ikke minst utviklingen av fylkeskommunens utdanningstilbud i tråd med samfunnets behov.

